

İsrail'in Harem-i Şerif'te yaptığı kazılarla ilgili Türk heyeti 2007'de incelemelerde bulunmuştu. İsrail'in işgal altında tuttuğu Filistin topraklarındaki insan hakları ihlallerini genelde 'anlayışla' karşılayan Avrupa Birliği'nin, Gazze harekâtından önce Yahudi devleti için zehir zemberek bir rapor hazırladığı ortaya çıktı. AB'nin "iç dolaşımı" için hazırlanan oldukça sert rapor, Mescid-i Aksa'nın radikal gruplar için özelleştirilen kazı ruhsatları yüzünden tehlike altında olduğunu ima ediyor. AB üyelerinin Tel Aviv'deki büyükelçilikleri tarafından kaleme alınan 20 sayfalık rapor, Kudüs merkezli sivil toplum örgütü olan Ev Yıkımlarına Karşı İsrail Komitesi tarafından hafta sonu kamuoyuna sızdırılırken, Avrupa basını da konuya ilgi gösteriyor. Raporun 400'ü çocuk olmak üzere 1.400 Filistinlinin katledilmesi ile neticelenen İsrail'in son Gazze operasyonundan 12 gün önce kaleme alındığı anlaşıyor. Son zamanlarda hızlı bir şekilde uygulamaya konulan İsrail'in Kudüs planlarının iki-devlete dayalı çözüm ve Doğu Kudüs'ün Filistin devletinin başkenti olma ihtimalini yok ettiğine işaret eden rapor, İsrail'in hakikatte Doğu Kudüs'ü yasadışı yollardan ilhak etmek için yoğun olarak çaba gösterdiğini belirtiyor. İsrail-Filistin barışının önündeki en büyük engellerden birinin İsrail'in Kudüs ve etrafındaki faaliyetleri olduğunu vurguluyor. Raporun en vurucu sonuçlarından biri ise İsrail'in hemen hemen bütün milletlerarası antlaşmaları hiçe sayarak, işgal ettiği Filistin topraklarında "bildiğini okuması". Raporun işaret ettiği mühim noktalar: Annapolis mutabakatına ve milletlerarası hukuka rağmen İsrail, Doğu Kudüs ve civarında yerleşimlerin inşasını hızlandırarak devam ettiriyor. Annapolis'ten bu yana takriben 5 bin 500 yeni yerleşim birimi projesi onaya sunulmuş, bunların 3 bini uygulama safhasına yaklaşmıştır. Bu yerleşim birimlerinin niyeti, şüpheye yer bırakmayacak şekilde Doğu Kudüs'ü Batı Şeria'dan koparmaktır.

Az olmakla birlikte büyük endişe kaynağı olan faaliyetlerden biri Kadim Kudüs'ün Filistin kısmındaki (0,9 km²'lik bir alan) ve hemen etrafındaki yerleşim birimleridir. Bu yerleşim birimlerine İsrail devletinin yardımcı olduğuna dair yazılı deliller vardır. Bazı durumlarda Yahudi yerleşimcilerinin ruhsatları olmamasına rağmen inşaatlarına müsaade edilirken, Filistinlilerin bu tür yorumlardan istifade etmesi mevzubahis değildir. Radikal yerleşimcilerin Mescid-i Aksa'ya yönelik tecavüzleri 2008'de artmıştır. Özellikle Yahudilerin dinî bayramlarında radikal gruplar sık sık meydan okurcasına İsrail güvenlik kuvvetlerinin koruması altında Mescid-i Aksa arazisinde turlar düzenlemektedir. Kadim Kudüs ve mukaddes kısımlar İsrail'in oldukça geniş kazı çalışmalarına maruz kalmaktadır. Bu alanlar arasında Mescid-i Aksa da bulunmakta. Son yıllarda, yetkili İsrail bakanlıkları özelleştirme çerçevesinde radikal yerleşimci gruplarla irtibatı olan şirketlere kazı hakları veriyor. Mukaddes kısımlardaki bazı kazı çalışmaları şu an Ateret Cohanim, El Ad gibi aşırı radikal gruplarca finanse edilmekte ve yürütülmektedir. Bu "özelleştirilmiş" ancak şeffaflıktan uzak icraatlar Kudüs'teki statükoyu bozmakta ve gerilimi artırmaktadır. Devam eden projeler Hristiyan ve Müslüman bölgeleri dışlamaktadır. Müslüman ve Hristiyanların kutsal yerlerine doğrudan bir zararı yoksa da hayat alanlarını,

ZEHİR ZEMBEREK İSRAİL RAPORU

Yazar Muhammed Koray
Salı, 10 Mart 2009 14:14 -

---

sağlamlıklarını tehdit etmektedir. Böylece arkeoloji milli ve dinî mücadelenin ideolojik bir aracı haline getirilmekte ve şehrin kimlik ve şahsiyetini değiştirmek için kullanılmaktadır.